

Från trycket 15 maj 1986
Producent STATISTISKA CENTRALBYRÅN, Enheten för rätts- och socialstatistik
Förfrågningar Lennart Lundman, tfn 08 - 783 4879
Serie HS - Hälso- och sjukvård ISCN 0346-8992
Tryck SCB-Tryck, Örebro 1986

Polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada 1985

Definitiva uppgifter

ROAD TRAFFIC ACCIDENTS REPORTED TO THE POLICE WITH PERSONAL INJURY
1985
Definitive data

Statistiken över vägtrafikolyckor med personskada omfattar dels en preliminär redovisning av polisrapporterade vägtrafikolyckor som publiceras i Statistiska meddelanden (SM) serie HS och som fr o m 1986 sker kvartalsvis, dels en årsvis redovisning av definitiva uppgifter om polisrapporterade vägtrafikolyckor som publiceras i föreliggande SM för 1985. Ytterligare uppgifter kommer att publiceras i SOS-publikationen "Trafikskador", som planeras komma ut under hösten 1986.

OLYCKSUTVECKLINGEN

Något färre antal olyckor med personskada

Under 1985 inträffade 15 929 vägtrafikolyckor med personskada. Detta innebär en minskning med 4 procent jämfört med 1984 och att den uppgående trenden av antalet olyckor sedan 1980 brutits. Av olyckorna under 1985 resulterade 695 i dödlig utgång (-3 procent), 4 504 i svår personskada (-8 procent) och 10 730 i lindrig personskada (-2 procent).

Minskningen av antalet olyckor är störst inom tätbebyggt område, där antalet olyckor minskat med 5 procent till 9 469 olyckor. Antalet olyckor utanför tätbebyggt område har endast minskat med 2 procent jämfört med 1984.

Flera kollisionsolyckor mellan motorfordon

Utvecklingen för olika typer av olyckor varierar starkt. Kollisionsolyckor mellan motorfordon ökade med 4 procent jämfört med 1984. Av dessa olyckor svarade mötesolyckorna för den största ökningen (+15 procent).

Även motorfordonstrafiken har ökat under 1985 jämfört med 1984. Enligt SCBs fordonssstatistik ökade antalet registrerade personbilar i trafik med 2 procent jämfört med 1984. Även bensinleveranserna från oljebolagen ökade under 1985 med ca 2 procent enligt SCBs preliminära energistatistik vilket tyder på en ökad bensinförbrukning och ett ökat motorfordonsresande under 1985.

För olyckor där oskyddade trafikanter är inblandade redovisas en minskning. Störst är minskningen för olyckor mellan motorfordon och cykel eller moped (-14 procent).

Ökat antal dödade och skadade per olycka

Antalet personer som dödats eller skadats i trafiken under 1985 uppgick till 21 479, vilket innebär oförändrat antal personer jämfört med 1984. Antalet personer som dödats i trafiken har ökat från 801 till 808 under 1985.

Antalet dödade och skadade per olycka har under 1985 ökat från 1,29 till 1,34.

Ökat antal bilister som dödats eller skadats i trafiken men färre antal oskyddade trafikanter

Antalet dödade och skadade bilförare har under 1985 ökat med 8 procent till 9 107 och antalet dödade och skadade bilpassagerare med 7 procent till 5 439. För enbart dödade bilförare redovisas en ökning med 15 procent och för dödade bilpassagerare en ökning med 27 procent.

För oskyddade trafikanter som dödats eller skadats i trafiken redovisas den största minskningen för motorcyklisterna (-18 procent). Därefter följer mopedisterna (-13 procent), cyklisterna (-13 procent) och gångtrafikanterna (-7 procent).

Bland dödade trafikanter har gångtrafikanterna minskat mest (-26 procent), varefter följer motorcyklisterna (-24 procent), mopedisterna (-19 procent) och cyklisterna (-18 procent).

Färre skadade 15-17 åringar

Den åldersgrupp som visar den största förändringen i antalet dödade och skadade trafikanter är 15-17 år. Antalet dödade och skadade i denna åldersgrupp har under 1985 minskat med 14 procent i jämförelse med 1984. Även antalet dödade och skadade barn i åldern upp till och med 14 år uppvisar en minskning men något mindre än i åldern 15-17 år (-5 procent).

En ökning i antalet trafikskador har skett i åldrarna mellan 20 och 64 år. För åldersgrupperna 25-34 år och 35-44 år uppgår ökningen till 5 procent och för åldersgruppen 45-54 till 4 procent tätt följt av åldersgruppen 55-64 år med en ökning på 3 procent. För den äldsta åldersgruppen 65 år och däröver redovisas en minskning med 1 procent.

STATISTIKENS KVALITET OCH ANVÄNDBARHET

Underrapportering av vägtrafikolyckor

Statistiken omfattar endast polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada, men används ofta för att beskriva samtliga inträffade personskadeolyckor. Undersökningar har visat att ett stort antal olyckor ej rapporteras till polisen. I en undersökning avseende år 1964, som genomförts av dåvarande statens väginstitut, anges de till polisen rapporterade olyckorna uppgå till ca 50 procent av samtliga inträffade vägtrafikolyckor med personskada. Senare undersökningar av sjukhusmaterial som begränsar sig till vissa regioner, t ex Tolhagens undersökning avseende Östergötlands län (1973) har visat att även bland olyckor med svår personskada rapporteras endast ca hälften till polisen. Sannolikt varierar rapporteringsfrekvensen med olyckans skadeföljd, typ av olycka, inblandade trafikantkategorier och åldersgrupper samt i tid och rum. I några undersökningar avseende olyckor med svår personskada har man studerat rapporteringsfrekvensen bland olika trafikantkategorier och åldersgrupper och funnit att olyckor där oskyddade trafikanter och barn skadas rapporteras mindre ofta än olyckor där skyddade trafikanter och vuxna skadas.

Klassificeringen av skadade personer

I materialet från polisen har en klassificering av skadade personer gjorts i "svårt" respektive "lindrigt" skadade. Denna grundas på polisens bedömning av skadans art och om skadan väntas medföra intagning på sjukhus eller inte. Bedömningen görs utifrån iakttagelserna på olycksplatsen. Vissa begränsade undersökningar har genomförts under senare år för att belysa klassificeringen av de skadade personerna. I dessa undersökningar har polisens uppgifter om skadan jämförts med data som registrerats om motsvarande olyckor vid några sjukhus (regionssjukhuset i Umeå, Sahlgrenska och Östra sjukhuset i Göteborg). Undersökningarna har visat att polisens klassificering av svårt skadade överensstämmer med sjukhusens gruppering i 84-92 procent av fallen och att polisens klassificering av lindrigt skadade överensstämmer med sjukhusens klassificering i 73-80 procent av fallen.

Statistikens användbarhet

Statistiken över vägtrafikolyckor med personskada har karaktären av en deskriptiv statistik. Genom denna kan man få viss uppfattning om vilka situationer, åldersgrupper etc, som är mest frekventa i olyckssammanhang. Statistiken avser att tjäna som del i det underlag som behövs vid skilda överväganden inom trafiksäkerhetsområdet. Förutom olycksdata - uppräknat till totalnivå - erfodras trafikexponeringsdata, t ex uppgifter om trafikarbetet eller exponeringstiden som underlag för beslut om var trafiksäkerhetsresurserna bäst behövs. Härigenom kan olycksrisker beräknas och möjlighet ges att jämföra olycksbilden för t ex olika trafikantkategorier och att följa förändringar i olycksbilden över tiden.

En källa till sådana trafikexponeringsdata är vägverkets trafikräkningar, som ger information om trafikarbetet på det statliga vägnätet, dvs inom icke tätbebyggt område.

MÖJLIGHETER TILL SPECIALBEARBETNINGAR

Det finns möjligheter att från vägtrafikolycksstatistiken beställa andra sammanställningar än de som redovisas i detta meddelande. Därvid bör hänvändelse göras till enheten för rätts- och socialstatistik, sektionen för hälsostatistik vid SCB.

TABELLFÖRTECKNING

Contents

Sida/Page

5	Tabell 1 Polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada och vid dessa skadade personer efter månad och svårighetsgrad, 1984-1985	Table 1 Road traffic accidents with personal injury reported to the police, by month and severity of injury, 1984-1985
6	Tabell 2 Polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada efter olyckstyp och trafikmiljö, 1984-1985	Table 2 Road traffic accidents with personal injury reported to the police, by type of accident and type of area, 1984-1985
6	Tabell 3 Dödade och skadade personer vid polisrapporterade vägtrafikolyckor efter trafikantkategori, 1984-1985	Table 3 Persons killed or injured in road traffic accidents reported to the police by category of road-users, 1984-1985
6	Tabell 4 Delaktiga motorfordon i polisrapporterade vägtrafikolyckor med personskada, 1984-1985	Table 4 Motor vehicles involved in road traffic accidents with personal injury reported to the police, 1984-1985

LIST OF TERMS

avsväng, korsväg	turing at intersections, cross road	moped motorcykel motorfordon möte	moped motor-cycle motor vehicle oncoming vehicle
bussar	buses		
cykel	cycle	olyckor omkörning, filbyte, upphinnande	accidents overtaking, change of lane, reaend
delaktiga motorfordon	motor vehicles involved		
dödade	killed		
dödlig	fatal	passagerare personskada	passengers injury
ej tätbebyggt område	non built up areas	svårt	serious
förare	drivers	summa	total
gående	pedestrians	tättbebyggt område	built up areas
lastbilar	lorries	övriga	others
lindrig	slight		

Tabell 1 POLISRAPPORTERADE VÄGTRAFIKOLYCKOR MED PERSONSKADA OCH VID DESSA SKADADE PERSONER, EFTER MÅNAD OCH SVÅRHETSGRAD, 1984-1985

Månad	1984								1985							
	Olyckor med			Summa	Skadade personer			Summa	Olyckor med			Summa	Skadade personer			Summa
	dödlig utgång	annan svår	personskada lindrig		Dödade	Eljest Svårt	skadade Lindrigt		dödlig utgång	annan svår	personskada lindrig		Dödade	Eljest Svårt	skadade Lindrigt	
Januari	55	349	763	1 167	67	436	1 085	1 588	55	289	819	1 163	64	367	1 089	1 520
Februari	42	235	524	801	50	302	733	1 085	30	224	637	891	34	292	920	1 246
Mars	29	258	643	930	32	351	861	1 244	43	215	600	858	55	296	901	1 252
April	39	326	705	1 070	41	389	914	1 344	41	267	630	938	52	387	892	1 331
Maj	69	504	1 067	1 640	76	610	1 384	2 070	67	400	970	1 437	75	505	1 279	1 859
Juni	86	491	1 141	1 718	94	640	1 516	2 250	69	493	1 101	1 663	93	636	1 514	2 243
Juli	62	505	1 121	1 688	65	639	1 527	2 231	70	514	1 070	1 654	83	699	1 541	2 323
Augusti	65	506	1 169	1 740	71	607	1 517	2 195	64	456	1 133	1 653	71	570	1 535	2 176
September	69	452	1 004	1 525	78	553	1 288	1 919	73	477	1 106	1 656	77	572	1 458	2 107
Oktober	82	415	997	1 494	96	530	1 304	1 930	69	486	1 016	1 571	75	577	1 405	2 057
November	51	431	1 000	1 482	55	526	1 299	1 880	64	353	867	1 284	72	470	1 202	1 744
December	68	370	838	1 276	76	485	1 139	1 700	50	330	781	1 161	57	443	1 121	1 621
Summa	717	4 842	10 972	16 531	801	6 068	14 567	21 436	695	4 504	10 730	15 929	808	5 814	14 857	21 479
Därav:																
Ej tätbe- byggt- område	461	2 166	3 987	6 614	533	3 077	6 005	9 615	465	2 061	3 934	6 460	559	3 014	6 284	9 857
Tättbe- byggt- område	256	2 676	6 985	9 917	268	2 991	8 562	11 821	230	2 443	6 796	9 469	249	2 800	8 573	11 622

Tabell 2 POLISRAPPORTERADE VÄGTRAFIKOLYCKOR MED PERSONSKADA FÖRDELADE EFTER OLYCKSTYP OCH TRAFIKMILJÖ 1984-1985

Olyckstyp	1984				1985				Proc förändr 1985/84		
	Tätt beb omr	Ej tätt beb omr	Hela riket		Tätt beb omr	Ej tätt beb omr	Hela riket ⁴		Tätt beb omr	Ej tätt beb omr	Hela riket
Motorfordon singel	1 171	2 572	3 743	23	1 159	2 370	3 529	22	-1	-8	-6
Motorfordon-motorfordon	3 801	2 534	6 335	38	3 847	2 756	6 603	42	+1	+9	+4
Omkörning, filbyte	132	299	431	3	171	291	462	3	+30	-3	+7
Upphinnande	685	393	1 078	7	655	440	1 095	7	-4	+12	+2
Möte	246	781	1 027	6	328	849	1 177	7	+33	+9	+15
Avsväng	914	541	1 455	9	791	480	1 271	8	..	..	..
Korsväg	1 708	493	2 201	13	1 719	561	2 280	14	+1	+14	+4
Övriga ¹	116	27	143	1	183	135	318	2	..	..	..
Motorfordon-moped	..	..	..		432	120	552	4	..	..	..
Motorfordon-cykel	..	..	..		1 514	222	1 736	11	..	..	..
Motorfordon-cykel/moped	2 253	394	2 647	16	1 946	342	2 288	14	-14	-13	-14
Motorfordon-gående	1 487	246	1 733	11	1 412	223	1 635	10	-5	-9	-6
Motorfordon-vilt ²	24	510	534	3	15	416	431	3	..	..	..
Övriga olyckor	1 181	358	1 539	9	1 090	353	1 443	9	..	..	..
Summa	9 917	6 614	16 531	100	9 469	6 460	15 929	100	-5	-2	-4

1) I gruppen "övriga" för 1985 ingår bl a olyckor där minst ett av de primärt delaktiga motorfordonen gjort s k U-sväng. Dessa olyckor redovisades tidigare år under "avsväng".

2) Inkl tamdjur för 1984.

Tabell 3 DÖDADE OCH SKADADE PERSONER VID POLISRAPPORTERADE VÄGTRAFIKOLYCKOR EFTER TRAFIKANTKATEGORI, 1984-1985

Trafikantkategori	1984		1985		Förändring i procent	
	Totalt	Därav dödade	Totalt	Därav dödade	Totalt	Dödade
Bilförare	8 415	266	9 107	306	+8	+15
Bilpassagerare	5 079	161	5 439	205	+7	+27
MC förare och passagerare	1 805	75	1 478	57	-18	-24
Moped "-	897	32	779	26	-13	-19
Cykel "-	3 048	111	2 664	91	-13	-18
Gående	2 025	152	1 886	113	-7	-26
Övriga	167	4	126	10	-25	+150
Summa	21 436	801	21 479	808	+0	+1

Tabell 4 DELAKTIGA MOTORFORDON I POLISRAPPORTERADE VÄGTRAFIKOLYCKOR MED PERSONSKADA, 1984-1985

Motorfordonstyp	Antal delaktiga motorfordon		På 1 000 registrerade motorfordon i trafik	
	1984	1985	1984	1985
Personbilar	18 072	18 764	6	6
Lastbilar	1 748	2 043	8	9
Bussar	484	577	36	42
Motorcyklar	1 766	1 458	29	24

Ingångar till SCBs statistik och tjänster

Ett problem är att få en överblick över det väldiga statistikutbudet, ett annat är att hitta de uppgifter man önskar och ytterligare ett är att få tag i de personer som kan vara till hjälp. Vi vill gärna hjälpa Dig rätt och har servicefunktioner inom verket som Du kan anlita. Här presenteras de mest centrala.

Om Du vill

- veta mer om all den statistik som finns

beställ

- "Färska fakta och sorterade siffror" (publikationskatalog)
- Sifvertips (informationsblad med nyheter)
- SCBs skolkatalog (läromedelsförteckning)

hos

SCB-Distribution, 701 89 Örebro. Telefon: 019–14 03 20.

- ha enstaka uppgifter om något eller diskutera specialbearbetningar av SCBs statistik, statistiska undersökningar eller konsultation i statistikfrågor

SCBs Upplysningstjänst kan ge Dig "de snabba siffrorna" och vid behov lotsa Dig till de rätta specialisterna inom SCB. Telefon: 08–783 40 00 (Stockholm)
019–14 03 20 (Örebro)

- köpa en publikation

beställ direkt från SCB-Distribution, telefon 019–14 03 20 eller besök vår Statistik-butik, Karlavägen 100, Stockholm.

- låna en publikation

besök vårt bibliotek, landets största specialbibliotek för statistisk litteratur.

- forska i äldre uppgifter

besök vårt arkiv med uppgifter ända från 1700-talet. Adress: Karlavägen 100, Stockholm. Telefon 08–783 40 00

- utnyttja SCBs databaser eller veta vad som finns inlagt

Kontakta SCBs databasenheter, 115 81 Stockholm. Telefon: 08–783 40 00.

SCBs publikationer kan köpas från SCB, **Distributionen**, 701 89 Örebro, tfn 019–14 03 20. De kan också köpas i bokhandeln eller i »Statistikbutiken«, Karlavägen 100, Stockholm. Katalogen »Publikationer från SCB 1986« ger en överblick över publiceringen. »Årets tryck« visar allt som kommit ut under året och publiceringsplanen »Statistik 86« ger en detaljerad vägledning över kommande publicering. Nyhetsbladet »Sifvertips« ger nyheter under året. Dessa kan fås gratis från SCB. SCBs **upplysningstjänst** tfn 08–783 40 00 eller tfn 019–14 03 20 kan också ge ytterligare hjälp.